

Det humanitära arbetet har som övergripande mål att rädda liv, lindra nöd och upprätthålla mänsklig värdighet till förmån för nödlidande människor som har utsatts för eller står under hot att utsättas för väpnade konflikter, naturkatastrofer eller andra katastrofliknande förhållanden. Den humanitära strategin 2011-2014 som förlängts till december 2016 fokuserar på nedan 3 resultatområden och 8 mål samt genomsyras av de två perspektiven om katastroffriskreducering och tidig återhämtning:

Resultatområde 1: Behovsbaserad, principiell, samordnad humanitär respons

Mål 1: Stärkt förmåga att planera och allokera resurser utifrån humanitära behov

Mål 2: Stärkt respekt för internationell humanitär rätt och humanitära principer

Mål 3: Stärkt humanitär samordning och humanitärt ledarskap

Resultatområde 2: Partnerskap, professionalisering och flexibel finansiering

Mål 4: Stärkt professionalisering av humanitära aktörer

Mål 5: Förutsägbar, snabb och flexibel finansiering av partnerorganisationers humanitära arbete

Mål 6: Stärkt nationell och lokal kapacitet att möta humanitära behov

Resultatområde 3: Ansvarsutkrävande, lärande, kvalitet och innovation

Mål 7: Ökat deltagande av den drabbade befolkningen

Mål 8: Ökad kvalitet, lärande och innovation i det humanitära biståndet

Strategins resultatområden utgår ifrån principerna om gott humanitärt givarskap (GHD). Bedömning av måluppfyllelse och genomförande per resultatområde (del 2) visar därför på resultat relaterat till dessa humanitära biståndseffektivitetsprinciper och Sidas mervärde i humanitär respons. Som komplement beskrivs (del 3) resultat som det humanitära biståndet bidragit till i humanitära sektorer i tillägg till synergier med andra strategier (del 4) och lärdomar rekommendationer (del 5).

Sammanfattning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande

Översikt: Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per resultatområde

Resultatområde		2015
Resultatområde 1: Behovsbaserad, principiell, samordnad humanitär respons	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultatområde 2: Partnerskap, professionalisering och flexibel finansiering	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	
Resultatområde 3: Ansvarsutkrävande, lärande, kvalitet och innovation	Bedömning av måluppfyllelse	
	Bedömning av insatsportföljens genomförande	

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

Sida har arbetat hårt för att genomföra alla 8 mål och de två perspektiven i den humanitära strategin. Detta bekräftar också den humanitära utvärderingen som ägt rum under året. En viktig slutsats i utvärderingen var att Sida är en ledande humanitär givare inte bara på grund utav stort humanitärt bistånd utan också på grund utav tillämpningen av GHD-principerna och stärkande av det humanitära systemet. De viktigaste resultaten är:

- Att Sida utvecklat en intern allokeringsmetod och investerat i att stärka det humanitära systemets behovsbedömningskapacitet.
- Att Sida är en viktig förespråkare för internationell humanitär rätt (IHR) och humanitära principer genom stort stöd till centrala organisationer inom området och strategiskt engagemang.
- Att Sida är en drivande kraft för stärkt humanitär samordning genom stöd till centrala organisationer inom området och även genom påverkansarbete på fältnivå.
- Att Sida arbetat aktivt med att öka professionalisering av humanitära aktörer genom metodstöd i flera viktiga områden.
- Att Sida integrerat jämställdhet på ett systematiskt och strategiskt sätt i det humanitära arbetet genom att kräva att alla partnerorganisationers insatser integrerar jämställdhet och att stärka det humanitära systemets kapacitet inom området.
- Att Sida genomfört det humanitära biståndet på ett snabbt, flexibelt och förutsägbart sätt genom olika verktyg och metoder såsom snabbinsatsmekanismen med partnerorganisationer, snabbare hantering av en stor del av stödet i början på året, flexibelt stöd genom humanitära landfonder och lätt oöronmärkt/oallokerat stöd samt ökad grad av fleråriga avtal till 100 % för större förutsägbarhet.
- Att Sida stärkt nationell och lokal kapacitet att möta humanitära behov genom organisationer som vidareförmedlar stöd till lokala organisationer och stärker organisationers och myndigheters kapacitet att minska katastrofrisker.
- Att Sida ökat fokus på krisdrabbades deltagande och ansvarsutkrävande i det humanitära systemet genom stöd inom området.
- Att Sida stärkt kvalitet, lärande och innovationer i det humanitära systemet genom stöd till både operativa och metod organisationer, inkl. sektorsövergripande kontantbaserat stöd. Sida är också mycket flexibel vad gäller partners rapportering, troligtvis ledande i världen.
- Att Sida varit drivande i att stärka samspel mellan det humanitära biståndet och det långsiktiga utvecklingssamarbetet på flera nivåer för ett mer effektivt sammantaget bistånd till förmån för de mest utsatta och samtidigt integrerat perspektiven om katastrofriskreducering och tidig återhämtning i det humanitära biståndet.
- Att Sida sammanställt tydliga, mätbara och aggregerade resultat per humanitär sektor som visar att Sida under året bidragit till substantiella resultat inom flera humanitära sektorer och kontantbaserat stöd.

En viktig framgångsfaktor för måloppfyllelse var enligt utvärderingen personalens kapacitet och vilja att ständigt förbättra det humanitära arbetet. Andra framgångsfaktorer inkluderar en varierande portfölj utifrån partnerorganisationers komparativa fördelar som täcker alla humanitära sektorer och geografiska regioner, en insatsportfölj med stöd på land, regional och global nivå, etablerade innovativa arbetssätt, ökad humanitär kapacitet och ambassaders engagemang i humanitära frågor, vilket stärkt uppföljning och dialog samt synergier med utvecklingssamarbetet.

Flera utav ovan områden utgör fortsatt nyckelfrågor i det humanitära systemet som ligger högt på det humanitära toppmötets (World Humanitarian Summit, WHS) agenda där Sida fortsätter att bidra till Sveriges gemensamma mål.

1. Ekonomi

Utbetalt belopp inom strategin 2015:	2801 MSEK	Allokerat årsbelopp:	2777 MSEK
Avtalat belopp:	2834 MSEK	Strategiperiod:	2010-2016
Antal avtalade insatser 2015-12-31:	65 stycken		

Under 2015 uppgick det humanitära anslaget initialt till 2777 MSEK, det ökade under året med 24 MSEK till 2801 MSEK. Detta var en minskning med 222 MSEK jämfört med 2014 (3023 MSEK). Totalt avtalat belopp uppgick till 2834 MSEK. Antalet avtalade insatser uppgick till 65 vilket är en drastisk minskning jämför med 2014 (181 stycken), och är resultatet av ett flerårigt arbete för att se över system och rutiner samt öka effektiviteten inom det humanitära arbetet. Då de flesta humanitära insatser svarar upp mot flera resultatområden kan strategibeloppet inte fördelas per resultatområde

Sidas humanitära bistånd utgjorde 16 % utav Sidas totala bistånd och 57 % av Sveriges totala humanitära bistånd på 4,9 miljarder kronor. Därutöver finansierades även en relativt omfattande humanitär verksamhet på Afrikas utvecklingsanslag som inte redovisas eller följs upp inom ramen för denna rapport. Sverige var därmed fortsatt den 5:e största bilaterala humanitära givaren efter USA, Storbritannien, Tyskland och Japan och bidrog med cirka 3,4 % av globalt humanitärt bistånd.

Sida kanaliserade det humanitära biståndet genom olika humanitära organisationers utifrån deras komparativa fördelar såsom multilaterala organisationer, civilsamhällesorganisationer, Rödakors och röda halvmåne rörelsen och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB). Den största delen av anslaget fördelades genom multilaterala organisationer. De 5 organisationer/kanaler som mottog mest humanitära medel var humanitära landfonder, Internationella Rödakorskommittén (ICRC), FN:s flyktingkommissariat (UNHCR), Unicef och Svenska Röda Korset (SRK). Den största delen av stödet klassades som flersektoriellt eller icke specificerat för att flexibelt kunna svara upp mot prioriterade behov i varje specifik kris. Det humanitära biståndet fördelades regionalt främst till Afrika (50 %) och Mellanöstern/Nordafrika (30 %). De 5 kriser som mottog mest humanitära medel under rapporteringsperioden var Syrien, Sahel, Sydsudan, Jemen och Demokratiska Republiken Kongo (DRK). För mer information om kanaler och inriktning, se bilagd översikt över Sidas humanitära bistånd 2015.

2. Bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per resultatområde

Nedan bedömning av måluppfyllelse och insatsportföljens genomförande per resultatområde tar sin utgångspunkt i den resultatmatris som utvecklades i början på strategiperioden (2010). Utfall på dessa indikatorer visar på utvecklingen över tid.

a. Ändrade förutsättningar (med påverkan på flera/samtliga resultat)

Det humanitära arbetet har präglats av stora kontextuella förändringar under året som påverkat genomförandet av strategin. Mänskligt lidande i världen nådde rekordhöga nivåer på grund av väpnad konflikt och naturkatastrofer. Utdragna väpnade konflikter utgjorde den främsta orsaken bakom de ökande humanitära behoven. 60 miljoner människor, varav hälften barn, befann sig på flykt från sina hem på grund av väpnade konflikter och våld vilket är det största antalet sedan andra världskriget¹. Antalet krisdrabbade människor i behov av stöd ökade under 2015 från 76 till 83 miljoner och behovet av finansiering för att möta dessa humanitära behov steg från 16,8 till 19,9 miljarder US\$², vilket är den högsta nivån någonsin. Finansiering av dessa behov täckte endast 53 %³. Detta fortsätter att sätta

¹ UNHCR 2013 Report Global Trends, s. 2-3 (16,7 miljoner flyktingar och 33,3 miljoner internflyktingar).

² Global Humanitarian Overview 2016, OCHA, januari 2016.

³ OCHA Financial Tracking Service (FTS), januari 2016.

stor press på humanitärt bistånd och aktörer. Tillträde till krisdrabbade individer och samhällen i komplexa humanitära kriser fortsatte att försvåras och våld mot biståndsarbetare ökade. Att stärka respekt för internationell humanitär rätt och humanitära principer innebar därför stora utmaningar.

Humanitära kriser blir allt mer utdragna i avsaknad av politiska lösningar. 80 % av det humanitära arbetet sker i komplexa och utdragna väpnade konflikter såsom Irak, Syrien Jemen, Sydsudan och Syrien. Det humanitära biståndet löper i genomsnitt i 8 år, sker ofta sida vid sida med det långsiktiga utvecklingssamarbetet och varierar i storlek över åren. Detta kräver ett flexibelt humanitärt bistånd som kan anpassa sig till konfliktodynamik och de föränderliga humanitära behoven men det ställer också krav på ett effektivt samspel mellan det humanitära biståndet och långsiktiga utvecklingssamarbetet. Ökat fokus på att minska katastrof och krisrisker och stärka människors motståndskraft mot dessa risker inom utvecklingssamarbetet har skapat nya förutsättningar för att stärka samspel och skapa ett mer effektivt sammantaget bistånd. Detta var tydligt inom årets globala utvecklingsprocesser såsom Sendairamverket för katastrofriskreducering 2015-2030 och Agenda 2030.

För att försöka hantera de utmaningar som det humanitära systemet står inför planeras det första humanitära världstoppmötet någonsin (World Humanitarian Summit, WHS) i maj 2016. Som en del av förberedelserna hölls konsultationer som Sida deltog i och som kulminerade i en syntesrapport – *Restoring Humanity – Global Voices Calling for Action*⁴. FN:s generalsekreterare tillsatte också en högnivåpanel för humanitär finansiering som Utrikesminister Margot Wallström deltog i och som lanserade rapporten - *Too important to fail – addressing the humanitarian financing gap*⁵ med specifika rekommendationer som påverkar det humanitära biståndet. Bland annat föreslogs ett ”stort handslag” (s.k. Grand Bargain) mellan givare och humanitära organisationer för ett mer effektivt bistånd. Under året genomfördes en utvärdering av Sidas humanitära bistånd 2011-2014 (se del 5) som bland annat lyfte ett antal förbättringsområden som påverkat genomförandet av strategin. På uppdrag i regleringsbrev 2015 redovisade Sida också en plan för hur myndigheten avser säkerställa jämställdhetsintegrering inom alla områden inklusive humanitär verksamhet.

2.1 Resultatområde 1: Behovsbaserad, principiell, samordnad humanitär respons

Bedömning av:	År
Strategieresultatets måluppfyllelse	2015
Insatsportföljens genomförande	

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål vid strategins slut
Andel av budget som allokeras i enlighet med allokeringssmetod och humanitära krisanalyser	39 %	64 %	60 %	70 %
Andel av budget till stöd för organisationer med skyddsmandat ⁶	23 %	30 %	33 %	30 %
Andel av budget som stödjer FN-ledda humanitära responsplaner ⁷	62 %	72 %	71 %	70 %
Antal krisdrabbade människor för vilka humanitärt bistånd samordnats (Standardindikator 5) ⁸	-	6,2 miljoner	15,2 miljoner	-

⁴ <https://www.worldhumanitarianissummit.org/bitcache/e29bc4269edb7eaeceb5169a8f41275327a701c8?vid=555558&disposition=inline&op=view>

⁵ <https://www.worldhumanitarianissummit.org/bitcache/57b4709d6cbe01f41ff048a290d3f1d384c8d306?vid=566924&disposition=inline&op=view>

⁶ Inkluderar ICRC, UNHCR, UNRWA och UNICEF.

⁷ Exkluderar ICRC, MSF, SRK, metodstödsorganisationer samt stöd till kontexter utan humanitära responsplaner.

⁸ Sidas andel stöd.

Det första målet inom resultatområdet - **stärkt förmåga att planera och allokera resurser utifrån humanitära behov** är särskilt viktigt då det är krisdrabbade kvinnor, män flickor och pojkars behov som styr humanitära insatser. Sida bedömer att målet uppnåtts under strategiperioden då stora framsteg skett med att introducera och vidareutveckla en metod för fördelning av humanitära medel i enlighet med de mest akuta behoven, vilket också framgår av den humanitära utvärderingen⁹. Under 2015 fördelades 60 % av den humanitära budgeten i enlighet med denna metod (jämfört med 39 % 2010 och 64 % 2014¹⁰) och på basis av humanitära krisanalyser för större humanitära kriser¹¹. Därtill har intern humanitär kapacitet stärkts¹², vilket också bidragit till att öka förmågan att bedöma humanitära behov i olika kontexter. Sida har samtidigt investerat i att stärka det humanitära systemets behovsbedömningskapacitet, vilket resulterat i vissa framsteg vad gäller metoder och genomförande av gemensamma behovsbedömningar. Bland annat visade en studie om 105 multisektoriella behovsbedömningar att humanitära aktörer idag gör mer professionella behovsbedömningar än för 10 år sedan¹³.

Portföljen bedöms som mycket relevant och har bland annat bidragit till att behovsbedömningskulturen inom det humanitära systemet förbättrats, att olika verktyg utvecklats och tillämpats såsom ”the good enough guide” för humanitära behovsbedömningar, behovsanalys för urbana kontexter, tillämpning av heatmaps för prioritering av humanitära behov, innovativ behovsprioritering i Syrien, behovsanalys för flyktingkrisen i Europa, veckovisa Global Emergency Overview (GEO) och 42 Disaster Needs Analysis (DNA)¹⁴ samt att 35 informationshanteringsexperter sekonderats till olika FN-organisationer i flera humanitära kontexter¹⁵.

Den humanitära utvärderingen konstaterade också att Sida varit framgångsrik med att integrera jämställdhet i det humanitära arbetet genom att å ena sidan kräva att alla insatser skall beakta kvinnor, män, flickors och pojkars behov och å andra sidan stärka det humanitära systemets jämställdhetskapacitet. Detta resulterade bland annat i att majoriteten (75 %) av Sidas humanitära partnerorganisationer nu systematiskt rapporterar könsuppdelad statistik¹⁶. Sidas stöd bidrog också till att humanitära landteam integrerade jämställdhet i analys och använde könsuppdelad statistik i Humanitarian Needs Assessments (HNO-er) och Response Plans (HRP-er) samt att regional GBV-programmering (könsbaserat våld) stärkts¹⁷.

Under året har Sida även ökat fokus på konfliktkänslighet inom det humanitära biståndet genom att organisera ett seminarium, uppdaterat checklista för beredning samt med hjälp av Sidas helpdesk bedömt hur partnerorganisationer integrerar konfliktkänslighet i sitt arbete.

Det andra målet inom resultatområdet är **stärkt respekt för internationell humanitär rätt (IHR) och humanitära principer**. Trots stora utmaningar såsom brist på skydd och begränsat tillträde till konfliktdrabbad befolkning, särskilt i komplexa kriser såsom Syrien, Nigeria, Sydsudan och Sudan har Sidas utveckling varit positiv i förhållande till detta mål, vilket framgår av Sidas humanitära utvärdering. Sida är en principfast givare och en stark förespråkare av IHR och skydd genom att finansiera viktiga partnerorganisationer inom området, integrera skydd i stöd till andra sektorer och fler-sektorstöd¹⁸ samt påverkansarbete.

Under året har Sida också ökat engagemang i frågan genom att främja ökat fokus på IHR och skydd hos partnerorganisationer, sett över möjligheten till att bygga vidare på erfarenheter från Diakonias IHR resurscenter i Palestina i andra konfliktkontexter, öka kunskap om relationen mellan IHR och jämställdhet¹⁹ samt utarbeta humanitära vägledande principer för IHR och skydd. 33 % av Sidas humanitära bistånd (jmf 23 % 2010 och 30 % 2014) gick till organisationer med skyddsmandat²⁰.

⁹ Nivå på ECHO:s kris, risk och sårbarhetsindex, om det är en s.k. bortglömd kris; skyddsbehov; storlek och finansiering av humanitära responsplaner (HRP); antal krisdrabbade i behov av skydd och stöd samt storlek på målgrupp för stöd i HRP.

¹⁰ Andel stöd minskade mellan 2014 och 2015 på grund av ett medvetet val för att skapa flexibilitet för ökade behov.

¹¹ Afghanistan, CAR, Colombia, Dem. Republiken Kongo, DPR Korea, Etiopien, Irak, Jemen, Myanmar, Pakistan, Palestina, Sahel, Somalia, Sudan, Sydsudan, Syrien, Ukraina.

¹² 17 medarbetare i fält och 29 på huvudkvarternivå varav en växeljänst med fokus på Sahel i tillägg till 2 humanitära/resiliens tjänster på huvudkvarteret och regionalt för Östafrika.

¹³ ACAPS Report: Review of Multisectoral Coordinated Needs Assessment Reports, Jan 11, 2016

¹⁴ ACAPS 52040359

¹⁵ MSB 52040494

¹⁶ Analysis of Results of Sida's Humanitarian Assistance 2014, Annex III: Sample of Results by strategic goal and perspectives 2014, Sida's Helpdesk on Peace, Security and Humanitarian Affairs, November 2015

¹⁷ GenCap 52040334

¹⁸ Sida:s humanitära utvärdering, InDevelo, december 2015.

¹⁹ International Humanitarian Law and gender – Swedish experiences, Svenska Röda Korset och Svenska Utrikesdepartementet, 2015.

²⁰ ICRC, UNHCR, FN:s hjälporganisation för palestinska flyktingar, (UNRWA) och FN:s Barnfond (Unicef).

Portföljen bedöms som mycket relevant och har bland annat bidragit till att²¹:drygt 800 000 fångar besöktes i fängelse i 92 landkontexter, att dialog med väpnade grupper bedrevs i över 160 länder och med den internationella koalitionen i Irak och Syrien, att 1200 IHR-kurser genomförts för 45 000 militär, polis och säkerhetspersonal i 160 länder²² samt att det internationella samfundet och det civila samhället i Palestina ökade rapportering kring IHR²³.

Det tredje målet för resultatområdet är **stärkt humanitär samordning och humanitärt ledarskap**²⁴. State of the Humanitarian System rapporten 2015²⁵ visar att det skett förbättringar vad gäller humanitär samordning, särskilt kvalitet på ledarskap i större humanitära kriser under perioden 2012-2014 jämfört med 2009-2011 även om flera utmaningar såsom att stärka lokal kapacitet kvarstår.

Sida har spelat en aktiv roll i att stärka humanitär samordning genom både finansiering och aktivt påverkansarbete i humanitära kriser, vilket framgår av den humanitära tära utvärderingen. Sida är en viktig förespråkare för de FN-ledda humanitära responsplanerna (HRP) som ett viktigt verktyg för att stärka samordning i humanitära kontexter och säkerställde likt 2014 att drygt 70 % av det humanitära biståndet svarar upp mot dessa planer (jmf 62 % 2010). Sida förespråkar också att partnerorganisationer deltar i lokala samordningsfora samt att öka lokalt deltagande i samordningsstrukturer. Portföljen som innefattar relativt stort stöd till FN:s kontor för humanitär samordning (OCHA), humanitära landfonder och kluster/co-klusterledande organisationer samt MSB är mycket relevant och har bland annat bidragit till att internationellt humanitärt bistånd samordnades för 15,2 miljoner krisdrabbade människor (jmf 6,2 miljoner 2014)²⁶ och att experter sekonderades för att stärka humanitär samordning i b.l.a. Syrien, Irak, Uganda och Filippinerna²⁷.

2.2 Resultat område 2: Partnerskap, professionalisering och flexibel finansiering

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål vid strategins slut
Antal partnerorganisationer/antal partnerorganisationer med fleråriga avtal	48/7	34/32	32/32	30/15
Andel av budget som går till givargemensamma humanitära landfonder (standardindikator 8)	10 %	21 %	17 %	15 %
Stöd till lokala organisationer	-	-	12 % ²⁸	-

Inom det första målet inom resultatområdet - **stärkt professionalisering av humanitära aktörer** bedömer Sida att stora framsteg har skett vilket framgår av den humanitära utvärderingen. Under strategiperioden har Sida reducerat antalet humanitära partnerorganisationer till 32 (jmf. 48 2010) och stärkt den humanitära portföljen i och med etableringen av 11 strategiska CSO-partners. Den totala humanitära portföljen innefattar professionella humanitära organisationer utifrån deras olika roller och

²¹ För fler resultat relaterat till skydd se del 3.2.

²² ICRC 52040447

²³ Diakonia 52040455

²⁴ State of the Humanitarian System report (SOHS) 2015, ALNAP, s. 12.

²⁵ State of the Humanitarian System Report (SOHS) 2015, Active Learning Network for Accountability and Performance in Humanitarian Action (ALNAP).

²⁶ OCHA 52040356

²⁷ MSB 52040494

²⁸ En snabb genomlysning.

kunskapsområden såsom multilaterala organisationer, CSO-er, Rödakors och Röдахalvmånerörelsen samt MSB och utgör en viktig faktor för måluppfyllelse av strategin.

Sida har också fortsatt att stärka humanitär kompetens inom flera områden i det humanitära systemet. Stödet har bland annat bidragit till att drygt 40 000 personer genomgick utbildningar, podcasts, bloggar, artiklar och studier inom IHR och de humanitära principerna och att ett s.k. ”community of practice” byggts upp med syfte att dela erfarenheter regionalt, särskilt i Syrienkrisen, med att förhandla humanitärt tillträde²⁹. För att främja samarbetet mellan organisationer och följa upp organisationers arbete inom specifika områden höll Sida under året ett första årligt möte med humanitära partnerorganisationer inom området fokus på integrering av skydd.

Sida bedömer att det andra målet inom resultatområdet - **förutsägbar, snabb och flexibel finansiering av partnerorganisationers humanitära arbete** - har uppnåtts som också framgår av den humanitära utvärderingen. Utvärderingen påpekar att flexibilitet är ett utav Sidas viktigaste mervärden i humanitär respons. För att möjliggöra flexibel respons i både utdragna och återkommande humanitära kriser är de humanitära landfonderna en mycket viktig kanal. Under året uppgick stödet till 17 humanitära landfonder till 17 % utav Sidas totala humanitära bistånd (jmf 10 % 2010 och 21 % 2014³⁰). Sverige genom Sida var den tredje största givaren till humanitära landfonder efter Storbritannien och Nederländerna. Sida har också varit med och aktivt påverkat landfondernas arbete både globalt och inom ramen för de lokala rådgivande kommittéerna som bland annat bidragit till snabbare hantering, ökat stöd till lokala organisationer och stärkt riskhantering. Sida bidrog också till de globala riktlinjer för humanitära fonder som utarbetades under året. Sidas stöd till humanitära landfonder bidrog till att svara upp mot de mest prioriterade humanitära behoven i 17 kriskontexter såsom Afghanistan, Sydsudan och DRK³¹. Andra viktiga verktyg för ett flexibelt humanitärt bistånd är lätt öronmärkning/oallokerat stöd till multilaterala organisationer och att vara öppen för förändring av CSO-ers program när kontext och prioriteringar förändras.

För att säkerställa en snabb finansiering har Sida under året arbetat hårt för att snabbare hantera stöd till humanitära organisationer i början på året. Detta resulterade i att 22 % av den humanitära budgeten hade utbetalats i slutet på mars 2015 (jämfört med 3,8 % 2014). En annan viktig kanal för snabb respons är snabbinsatsmekanismen s.k. Rapid Response Mechanismen (RRM) som Sida utvecklat med CSO-er och MSB och som vid en plötslig försämring eller ny humanitär kris kan bevilja stöd inom 24 timmar³². RRM mekanismen resulterade i att drygt 143 snabba insatser genomfördes i 42 kontexter under året³³. Sida utvecklade även interna vägledande principer för RRM-er som hjälpt till att öka tydligheten i relation till partners och därmed ökad samstämmighet i tillämpning av snabbinsatsmekanismen.

För att öka förutsägbarhet och långsiktighet i planering för partnerorganisationer har Sida utökat antalet fleråriga avtal som nu uppgår till 32 stycken (jmf 7 stycken 2010) även om dessa i de flesta fall har begränsad flerårig finansiering. Att öka graden av flerårig humanitär finansiering är en viktig fråga inom det stora handslaget (Grand Bargain) och det humanitära världstoppmötet.

Det tredje målet inom resultatområdet är **stärkt nationell och lokal kapacitet att möta humanitära behov**. Denna fråga har blivit allt viktigare, särskilt under förberedelser för det humanitära världstoppmötet, då det nationella humanitära systemet är överbelastat och då humanitärt tillträde har blivit en allt större utmaning för internationella humanitära aktörer. Även om Sidas humanitära bistånd inte kan stödja lokala myndigheter och organisationer direkt, stärker Sida deras kapacitet på flera sätt. Det handlar om internationella kanaler/organisationer som vidareförmedlar finansiering till lokala organisationer såsom humanitära landfonder som i genomsnitt kanaliserar 18 % av stödet vidare till lokala organisationer, SRK som stödjer lokala nationella föreningar och flera andra organisationer som vidareförmedlar delar av stödet. En snabb genomlysning visar att under 2015 kanaliserades minst 12 % av Sidas humanitära bistånd vidare till lokala organisationer. Det handlar också om att flera FN och CSO-er stärker organisationers och myndigheters kapacitet inom specifika områden såsom

²⁹ ATHA 52040466, ICRC 52040447

³⁰ Sidas stöd till humanitära landfonder var större 2014 pga. stort stöd till den förvårade krisen i Sydsudan men också Syrien (nystartade fonder), Sudan och Pakistan.

³¹ Afghanistan, CAR, DRK, Somalia, Sudan, Sydsudan, Colombia, Etiopien, Haiti, Irak, Jemen, Myanmar, Pakistan, Palestina och Syrien.

³² Inkluderar organisationer såsom ACF, Islamic Relief, International Refugee Council (IRC), MSB, Medecins sans frontières (MSF), Norska flyktingrådet, Oxfam, Plan, Rädda Barnen, Svenska kyrkan, Svenska Missionsrådet (SMR) och Svenska Röda korset (SRK).

³³ Humanitära enhetens s.k. landlista över humanitära insatser, januari 2016.

katastrofriskreducering och att stärka lokala CSO-ers röst i det internationella humanitära systemet³⁴. Sida har inom ramen för humanitära landfonder aktivt drivit på behovet av att öka stöd till lokala organisationer. Stödet för har bland annat bidragit till att den humanitära fonden i Pakistan och Palestina fördelade 57 % respektive 61 % av stöd till lokala organisationer under 2014 och att den humanitära fonden i Libanon bidrog till att öka finansiering till lokala organisationer och stärka deras deltagande samordning och beslutsfattande strukturer³⁵.

2.3 Resultatområde 3: Ansvarsutkrävande, lärande, kvalitet och innovation

Bedömning av:	År	2015
Strategieresultatets måluppfyllelse		
Insatsportföljens genomförande		

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål vid strategins slut
System etablerat som möjliggör att resultat rapporteras på aggregerad nivå	Nej	Ja	Ja	Ja
Innovativa metoder inkluderat i Sidas metodstödsplan	Nej	Ja	Ja	Ja

Genom det första målet inom resultatområdet - **ökat deltagande av krisdrabbad befolkning** - integreras rättighetsperspektivet i det humanitära biståndet, vilket syftar till ett mer ändamålsenligt humanitärt arbete. Denna fråga har länge varit en stor utmaning för det humanitära systemet men har lyfts under senare år tack var åtaganden om ansvarsutkrävande vis-a-vis krisdrabbad befolkning inom ramen för den transformativa agendan och arbetet med den nya humanitära kärnstandarden (Common Humanitarian Standard) som sätter krisdrabbade människor i fokus. Trots detta, finns det enligt SOHS inga tydliga tecken på att krisdrabbades engagemang ökat i varken analys eller projektdesign även om fler klagomålsmekanismer utvecklats.

Förutom att stödja Common Humanitarian Alliance (CHA) som arbetar för att stärka humanitära organisationers ansvarsutkrävande vid-a-vis krisdrabbad befolkning, har Sida också gett stöd för att stärka partnerorganisationers kapacitet inom området. Detta har enligt den humanitära utvärderingen resulterat i att humanitära partnerorganisationer generellt har ramverk för ansvarsutkrävande och kvalitet men att det är oklart hur dessa genomförs. Utvärderingen föreslår därför att Sida stärker uppföljning i fält. Detta är en fråga som lyfts tydligt under förberedelserna för det humanitära toppmötet och som fortsatt kommer att kräva fokus och engagemang. Konkreta exempel på vad det humanitära biståndet bidrog till är att den humanitära kärnstandarden lanserades³⁶ och att drygt 300 humanitära arbetare genomgick utbildning om ökat deltagande och klagomålsmekanismer i 10 humanitära kontexter³⁷.

Det andra målet inom resultatområdet - **ökad kvalitet, lärande och innovation i det humanitära biståndet** - har sett en positiv utveckling både internt och inom det humanitära systemet under året. Förberedelserna inför det humanitära toppmötet har bidragit till att stärka lärande inom det humanitära systemet och innovation har varit en viktig fråga under WHS-förberedelserna. Sidas stödjer ett stort antal s.k. metodstöd som är strategiskt viktiga för den humanitära sektorn (t.ex. behovsbedömningar, ansvarsutkrävande, lärande, skydd, könsbaserat våld och jämställdhet), ger stöd till

³⁴ ICVA 52040464

³⁵ ICVA 52040464

³⁶ Humanitarian Accountability Project (HAP) 52040353

³⁷ Humanitarian Accountability Project (HAP) 52040353

partnerorganisationer för att stärka kapacitet och säkra effektiv implementering av den operativa verksamheten samt främjar och stödjer humanitära innovationer.

Sida bidrog bland annat till att utveckla organisationers kapacitet inom jämställdhet³⁸ och könsbaserat våld³⁹; att studier och policypapper utarbetats inom områden såsom fjärruppföljning och utvärdering⁴⁰ och lokala aktörers, regionala organisationers och privata sektorns roll i humanitär respons⁴¹; att flera partnerorganisationer utvecklade innovativa IT-lösningar för datainsamling⁴² och uppföljning⁴³ och att innovativ forskning, pilotprojekt, uppfinningar möjliggjordes⁴⁴. Inom innovationer stödjer Sida kontantbaserade insatser med flera organisationer i flera kontexter⁴⁵ (se 3.9).

Sida fortsatte att sammanställa resultat (med utgångspunkt i standardindikatorer) för humanitära partnerorganisationer som möjliggör rapportering av humanitära resultat per sektor på aggregerad nivå (se del 3). För att stärka internt lärande organiserade Sida humanitära fältdagar samt en rad kapacitetshöjande tillfällen tillsammans med partnerorganisationer. Sida har också genomfört en utvärdering av det humanitära biståndet 2011-14 (se del 5) och producerat en översikt över Sidas humanitära bistånd 2015 som bifogas. Sida är idag mycket flexibel vad gäller partners rapportering, troligtvis ledande i världen men kommer att verka för harmoniserad rapportering med andra givare. Vad gäller återförande av Sidas lärande och erfarenheter till UD:s humanitära påverkansarbete, inklusive samarbete med andra givare, bedömer Sida att framsteg skett inom ramen för den gemensamma åtgärdsplanen som nu genomförs men att det fortsatt finns utrymme för ytterligare förbättringar för ett mer effektivt samarbete mellan Sida och UD.

2.4 Två perspektiv: katastrofriskreducering och tidig återhämtning

Indikatorer	Utgångsläge 2010	Utfall 2014	Utfall 2015	Mål vid strategins slut
Andel partnerorganisationer som integrerar katastrofförebyggande/tidig återhämtningsperspektiv i sitt arbete	0	81 %	81 %	80 %

Även om resiliens främst är en utvecklingsfråga, kan och ska det humanitära biståndet bidra där möjligt. Därför integrerar Sida de två perspektiven om katastrofriskreducering och tidig återhämtning i det humanitära biståndet. Utvecklingstrenden i förhållande till dessa perspektiv är positiv, vilket också framgår av den humanitära utvärderingen. Ökat fokus på resiliens inom utvecklingssamarbetet har skapat nya förutsättningar för att integrera risk och resiliens, inklusive förebyggande i utvecklingssamarbetet samt stärka synergier mellan humanitärt och långsiktigt utvecklingssamarbete. Under året har Sida utarbetat vägledande principer inom området som visar att arbetet med att integrera de två perspektiven ske på följande 4 nivåer:

- **Inkludera perspektiven i humanitär analys** genom att integrera INFORM risk index⁴⁶ i kriterier för fördelning av humanitära medel till större humanitära kriser,
- **Stödja att perspektiven integreras i partnerorganisationers program** t.ex. genom fleråriga stöd för att öka förutsägbarhet i utdragna kriser (t.ex. FAO), integrerade fler-sektor stöd som på ett flexibelt sätt svarar upp mot omedelbara behov och samtidigt hanterar orsaker och risker såsom att förebygga försämring av undernäringssnivåer (t.ex. UNICEF), tidig respons i försämrade humanitära situationer för att stödja människors och samhällens kapacitet att svara upp mot olika typer av kriser (t.ex. UNICEF), stödja aktiviteter som bidrar till självförsörjning i så hög grad som möjligt istället för humanitärt livsmedelsbistånd, stödja kontantbaserade insatser som visat sig vara ett effektivt verktyg för att göra egna val och prioriteringar inom flera sektorer och kontexter,

³⁸ ACF 52040469

³⁹ Islamic Relief

⁴⁰ ALNAP 52040172

⁴¹ ODI/Humanitarian Policy Group (HPG) 52040172

⁴² Unicef 52040433

⁴³ Humanitär landfond/Jemen

⁴⁴ Humanitarian Innovation Fund (HIF)

⁴⁵ Analysis of Results of Sida's Humanitarian Assistance in 2014, Annex II: Aggregated results by sector, s. 2-3.

⁴⁶ <http://www.inform-index.org/>.

- **Finansiera riktade insatser inom de två perspektiven:** Portföljen innefattade organisationer som arbetar med att stärka lokal, nationell och global kapacitet att förebygga, hantera och återhämta sig ifrån olika typer av kriser (GFDRR), organisationer som arbetar på lokal nivå med att minska människors och samhällens sårbarhet för kriser och katastrofer (SRK), MSB som arbetar med att stärka myndigheters och organisationers kapacitet för katastrofhantering och tidig återhämtning. Detta har resulterat i att: förståelsen för risker förbättrats i 37 länder, att 30 länder utvecklat och implementerat riskminskningspolicyer, juridiska ramverk och byggnadskoder samt att 28 länder förbättrat katastrofhantering genom prognoser, tidiga varningssystem och krisberedskap⁴⁷, att 79 % av FNs utvecklingsramverk integrerat katastrofriskreducering och resiliens⁴⁸, att den nationella katastrofmyndigheten stärkts i Myanmar, Afghanistan, Filippinerna, Bosnien och Fiji samt FN organisationer såsom UNHABITAT i Myanmar och WFP i Sudan⁴⁹.
- **Stärka samspel med utvecklingssamarbetet** (se del 4 - synergier med andra strategier).

3. Resultat per humanitär sektor

Då det humanitära biståndet är behovsbaserat, fokuseras det inte på någon specifik sektor, utan tar olika form beroende på de behov som uppstår. En stor del utgörs av icke specificerat stöd till humanitära landfonder eller stöd som täcker flera sektorer. Nedan ges en översikt över aggregerade resultat som det humanitära biståndet bidragit till per sektor med utgångspunkt i humanitära standardindikatorer. Resultaten har sammanställts från FN och ICRCs globala rapporter (Sidas andel av stöd) och Sida-specifika rapporter för CSO-er. Med drygt 83 miljoner krisdrabbade människor i behov av skydd och stöd i större humanitära kriser under 2014, visar nedan att Sidas humanitära bistånd bidrog till substantiella resultat inom flera humanitära sektorer⁵⁰. Resultaten ger dock en begränsad bild av uppnådda resultat. De säger heller inget om kvalitet på stöd för mottagare. Könsuppdelad rapportering har förbättrats avsevärt under 2014 och 2015, men då ett antal större aktörer fortsatt inte redovisar könuppdelade resultat saknas dessa i sammanställningen nedan.

Indikatorer	Utfall 2014	Det svenska bidraget 2014
1. Hälsa: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till hälsoinrättningar (Standardindikator 1)	22,1 miljoner	2,8 miljoner
2. Hälsa: Antal krisdrabbade barn under ett år som vaccinerats mot mässlingen	6,7 miljoner	888 000
3. Skydd: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till skydd (inkl. överlevande från sexuellt och könsbaserat våld, barn och fångar) (Standardindikator 2)	4,6 miljoner	911 000
4. Nutrition: Antal akut undernärda barn (6-59 månader) som erhållit terapeutisk behandling kompletterande nutritionstillskott (Standardindikator 3)	2 miljoner	379 000
5. Livsmedelsbistånd: Antal krisdrabbade familjer/människor som mottagit livsmedels bistånd (Standardindikator 4)	12 miljoner	1,5 miljoner
6. Livsmedelstrygghet/Försörjning: Antal krisdrabbade människor som mottagit försörjningsstöd (Standardindikator 4)	5,8 miljoner	803 000
8. Utbildning: Antal krisdrabbade skolbarn som fått förbättrade utbildningsmöjligheter (Standardindikator 6)	2,2 miljoner	316 000
9. Vatten: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till tillräckligt rent vatten.	53 miljoner	3,5 miljoner
10. Sanitet: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till sanitet.	1,6 miljoner	521 000

⁴⁷ GFDRR 52040163

⁴⁸ UNISDR 52040496

⁴⁹ MSB 52040494

⁵⁰ Analysis of Results of Sida's Humanitarian Assistance in 2014, Annex II: Aggregated results by sector, s. 2-3 med utgångspunkt i inkommen rapportering för 2014.

11. Basala förnödenheter: Antal krisdrabbade människor som fått tillgång till logi/andra artiklar än mat.	15,8 miljoner	1,8 miljoner
12. Kupong och kontantstöd: Antal krisdrabbade människor som fick skydd och stöd genom kupong och kontantstöd.	3 miljoner	139 000

3.1 Hälsa

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 22,1 miljoner (Sidas bidrag: 2,8 miljoner) krisdrabbade människor fick tillgång till hälsoinrättningar och 6,7 miljoner (Sidas bidrag: 888 000) krisdrabbade barn vaccinerades mot mässlingen i flera kriskontexter. Portföljen innefattade stöd till ACF, Handicap International, ICRC, UNICEF, Läkare utan gränser (MSF), Oxfam, Plan, Rädda Barnen, UNRWA, humanitära landfonder och SRK. Insatserna innefattade etablering och hantering av Ebola behandlingscenter; samordning, teknisk support, beredskap och stöd för uppföljning av Ebola fall; tillhandahållande av personlig skyddsutrustning och hygienprodukter för Ebola respons; konstruktion, rehabilitering, uppgradering och leverans av medicinsk utrustning; tillhandahållande av mobila kliniktjänster; barn och mödravård, kirurgi för överlevande från könsrelaterat våld samt stöd för fysisk rehabilitering. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- 441 sjukhus och 415 primärvårdskliniker i flera kriskontexter fick stöd för att bistå drygt 6 miljoner människor med primärsjukvård⁵¹.
- 1/3 av alla Ebola drabbade blev behandlade under Ebola-krisen i *Västafrika*⁵².
- Drygt 2,3 miljoner krisdrabbade människor i *Syrien* och dess grannländer *Jordanien, Libanon och Irak* fick tillgång till hälsoinrättningar⁵³.

3.2 Skydd

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 4,6 miljoner krisdrabbade människor (Sidas bidrag: 911 000) fick tillgång till skydd i kriskontexter runt om i världen. Portföljen innefattade stöd till Danska flyktingrådet (DRC), humanitära landfonder, ICRC, IRC, MSF, Norska flyktingrådet (NRC), Oxfam, Plan, Rädda Barnen, Svenska kyrkan, UNHCR, UNICEF och UNRWA. Insatserna innefattade stöd till överlevande från sexuellt och könsrelaterat våld, bistå med barnvänliga platser, utbildning och stöd för att identifiera och ge psykosocialt stöd till sårbara och misshandlade personer; rådgivning och rättshjälp; dokumentation av brott mot IHR samt påverkansarbete på lokal, nationell och global nivå. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- drygt 800 000 fångar i 92 kontexter besöktes⁵⁴.
- drygt 14 000 flyktingbarn i *Diffa, Niger* fick tillgång till barnvänliga platser⁵⁵.
- 34 000 barn fick psykosocialt stöd i *Tyfon Haiyan* responsen, *Filippinerna*⁵⁶.

3.3 Nutrition

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 2 miljoner akut undernärda barn i kriskontexter runt om i världen fick behandling mot svår akut undernäring eller erhöll nutritionstillskott för att förebygga akut undernäring i flera humanitära kontexter (Sidas bidrag: drygt 389 000 akut undernärda barn). Portföljen innefattade stöd till Action Contre la Faim (ACF), humanitära landfonder, Islamic Relief, MSF och UNICEF. Förutom att behandla och förebygga barn med akut undernäring, innefattade insatserna att utbilda sjukvårdspersonal för att hantera akut undernäring, stödja gravida och ammande kvinnor, förbättra hygien och hälsa samt att ge näringstillskott för att förebygga svår akut undernäring. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- 200 000 barn, gravida och ammande kvinnor fick behandling mot undernäring i *Somalia*⁵⁷,
- 177 000 barn behandlades för akut undernäring i *Jemen*⁵⁸.

⁵¹ ICRC 52040447

⁵² MSF 52040476

⁵³ Humanitära landfonden/Syrien-regionalt 52040441

⁵⁴ ICRC 52040447

⁵⁵ Unicef 52040433

⁵⁶ Plan International 52040448

⁵⁷ Humanitära landfonden Somalia 52100127

⁵⁸ Unicef 52040433

- 2 900 barn behandlades mot grav akut undernäring i *Burkina Faso*⁵⁹.

3.4 Livsmedelsbistånd

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 12,8 miljoner krisdrabbade människor mottog livsmedelsbistånd i flera humanitära kontexter (Sida bidrag: 1,5 miljoner krisdrabbade människor). Portföljen innefattade stöd till ACF, humanitära landfonder, ICRC, Oxfam, Plan, Svenska Missionsrådet, SRK och UNRWA. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- 9 miljoner människor i konfliktkontexter mottog livsmedelsbistånd⁶⁰.
- 1,2 miljoner Palestinier mottog livsmedelsbistånd i Syrien och Palestina⁶¹.

3.5 Livsmedelstrygghet/försörjning

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 5,8 miljoner krisdrabbade människor mottog försörjningsstöd i flera humanitära kontexter (Sida bidrag: 803 000 krisdrabbade människor). Portföljen innefattade stöd till: DRC, FAO, ICRC, IRC, humanitära landfonder, NRC, Oxfam, Plan, Rädda Barnen, SRK, UNICEF och UNRWA. Insatserna innefattade att skapa arbetstillfällen genom t.ex. kontant-baserade arbetsinsatser, ge stöd för jordbruk och djurhållning, bistå med boskapsvaccinationer och foder, inkomstbringande verksamhet, stöd för att starta upp små företag och upprätta lokala sparkassar. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- 102 000 respektive 49 000 krisdrabbade palestinier fick temporär anställning och kontantbaserade arbetsinsatser i Palestina⁶².
- 21 000 krisdrabbade människor i mottog utsäde i Tchad⁶³.
- 3500 krisdrabbade människor i Mali, Myanmar, Kenya, Sydsudan och Jemen fick tillgång till yrkes, jordbruks eller inkomstgenererande utbildning⁶⁴.

3.6 Utbildning

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 2,2 miljoner (Sida bidrag: 316 000) krisdrabbade barn runt om i världen fick förbättrade utbildningsmöjligheter i flera kriskontexter. Portföljen innefattade stöd till UNICEF, DRC, Rädda Barnen, Svenska kyrkan, Plan, NRC, UNHCR, UNRWA och humanitära land-fonder. Insatserna innefattade att bistå med skolböcker, väskor och uniformer, bygga, rehabilitera och uppgradera skolinfrastuktur och tillfälliga inlärningsutrymmen, betala terminsavgifter genom kontant och kupongstöd, utbilda lärares, designa speciella läroplaner och tillhandahålla accelererad inlärn timer för barn och ungdomar som gått miste om inlärn timer. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- 22 akuta och 35 varaktiga klassrum byggdes och 58 klassrum rehabiliterades samt att 33 900 barn mottog skolkuponger i DRK⁶⁵.
- drygt 4900 krisdrabbade barn och ungdomar (varav 2800 flickor) fick tillgång till accelerade läroprogram i kriskontexter såsom *Pakistan, Etiopien, Sydsudan och Libanon*⁶⁶.
- 255 000 syrisk och irakisk flyktingbarn fick förbättrade utbildningsmöjligheter i *Syrien, Irak och Libanon*⁶⁷.

3.7 Vatten och sanitet

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att drygt 53 miljoner (varav Sida bidrag 3,5 miljoner) respektive 1,6 miljoner (Sida bidrag 521 000) krisdrabbade människor fick tillgång till tillräckligt rent vatten och sanitet i 55 humanitära kontexter. Portföljen innefattade stöd till ICRC, NRC, UNICEF, Rädda Barnen, Islamic Relief, Plan, Svenska missionsrådet, humanitära landfonder, Oxfam, IRC, ACF

⁵⁹ ACF 52040469

⁶⁰ ICRC 52040447

⁶¹ UNRWA 52040479

⁶² UNRWA 52040479

⁶³ FAO 52040489

⁶⁴ NRC 52040359

⁶⁵ Unicef 52040433

⁶⁶ NRC 52040359

⁶⁷ UNHCR 52040447

och SRK. Insatserna innefattade att bistå flyktingar och internflyktingar i läger med vatten, bygga/rehabiliterar vattenposter i samhällen, rehabiliterar storskaliga urbana vattensystem, bistå med behandling av vatten på hushållsnivå samt transportera vatten i lastbilar, bygga och underhålla latriner, bygga duschar, genomföra hygien-kampanjer, etablera och utbilda WASH- kommittéer/lokala samhällen i underhåll av vattenposter, distribuera hygien artiklar samt renhållning på Ebola anläggningar. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- 6,5 miljoner människor i *Syrien* fick tillgång till vatten genom att rehabiliterar det landets vattendistributionssystem⁶⁸.
- drygt 600 000 krisdrabbade människor fick tillgång till vatten i *Centralafrikanska republiken (CAR), Tchad, Filippinerna, DRK, Mauretanien, Niger och Etiopien*⁶⁹.
- 235 000 människor fick tillgång till sanitet i *Sydsudan*⁷⁰.

3.8 Basala förnödenheter och logi

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att totalt 15,8 miljoner (Sida bidrag: 1,8 miljoner) krisdrabbade människor fick tillgång till basala förnödenheter och logi i flera kriskontexter. Portföljen innefattade stöd till DRC, humanitära land-fonder, ICRC, IRC, Islamic Relief, IOM, NRC, Oxfam, Plan, Rädda Barnen, Svenska kyrkan, Svenska Missionsrådet, SRK, UNHCR, UNICEF och UNRWA. Insatserna fokuserade på att bistå med hygien och sanitets artiklar, husgeråd, kläder, filter, köksattiraljer, bränsle, bygg och reparationsmaterial, juridisk rådgivning, hyresbidrag och kontantbaserat stöd för att reparera hus. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att:

- drygt 13 500 syriska flyktingar i *Jordanien* fick logi genom att bistå med standardhyresavtal som skyddade hyresgästernas rätt och tydliggjorde deras ansvar samt följde upp med både hyresvärd och hyresgäster för att förebygga och lösa tvister⁷¹.
- 660 000 krisdrabbade människor i *DRK* fick tillgång till basala förnödenheter genom en kontantvoucher mäsas⁷².
- drygt 100 000 krisdrabbade människor i *Palestina* fick tillgång till sängkläder, hygienartiklar och kontanter för hyra samt att drygt 28 000 krisdrabbade i *Somalia* fick tillgång till övergångslogi⁷³.

3.9 Kupong och kontantstöd

Under 2014 bidrog Sidas humanitära stöd till att drygt 2,9 miljoner (Sida bidrag: 139 000) krisdrabbade människor fick tillgång till kupong och kontantstöd. Portföljen innefattade stöd till ACF, DRC, humanitära landfonder, ICRC, IRC, Islamic Relief, NRC, Plan, SRK, Svenska Missionsrådet (SMR), UNHCR, Unicef och UNRWA. Insatserna inkluderade bland annat kupong och kontant-stöd för att få tillgång till mat, kläder, hyra/logi och skola. Sidas stöd till partnerorganisationer bidrog till att :

- 470 790 respektive 14 900 palestinska flyktingar i *Syrien* och *Jordanien* fick tillgång till kontantstöd och drygt 16 000 Palestinska familjer i Libanon till en kombination av livsmedelsbistånd och kontanter via ATM kort som också underlättade överföringar från andra humanitära organisationer såsom WFP och ICRC⁷⁴.
- 500 000 flyktingar och andra krisdrabbade människor fick tillgång till kontantbaserat stöd i *Syrien*⁷⁵.

⁶⁸ Unicef 52040433

⁶⁹ Oxfam52040486

⁷⁰ Humanitära landfonden Sydsudan 52100120

⁷¹ NRC 52040359

⁷² Unicef 52040433

⁷³ Humanitära landfonden Somalia 52040127

⁷⁴ UNRWA 52040479

⁷⁵ UNHCR 52040447

4. Synergier med andra strategier

Att stärka synergier med utvecklingssamarbetet har länge varit en viktig fråga för Sidas humanitära arbete. Under året har arbetet intensifierats p.g.a. ökat fokus på resiliens inom utvecklingssamarbetet, mot både miljö och konfliktrelaterade risker. Resiliens fungerar som en enande kraft mellan humanitärt bistånd och långsiktig utveckling med gemensamt fokus på kontextuella risker och sårbarhet. Arbetet har skett på land, regional och global nivå med fokus på gemensamma analyser, resiliens/samspel i strategier, flexibelt utvecklingsbistånd samt stärkt dialog och lärande.

Gemensam kontextanalys med fokus på risk och sårbarhet: I humanitära kriser där Sverige också bedriver utvecklingssamarbete är humanitär kompetens och gemensam kontextanalys, baserat på risk och sårbarhet viktiga utgångspunkter för stärkt samspel. Därför togs samspel upp inom ramen för årets humanitära krisanalyser (Humanitarian Crises Analyses, HCA) för större humanitära kriser⁷⁶. Sidas humanitära arm har också bidragit till de pilot systemanalyser⁷⁷ som genomförts i flera kontexter och på olika nivåer i strategigenomförandet för att öka fokus på risk och resiliens inom utvecklingssamarbetet (Syrien, Sudan, Sydsudan, Somalia).

Resiliens/samspel i strategier: Den humanitära enheten har också bidragit till flera strategiunderlag under året (t.ex. Colombia, Syrien) och lyft vikten av samspel, behov av innovativ och flexibel utvecklingsfinansiering med ökat fokus på underliggande krisorsaker, riskreducering och resiliens. I flera humanitära kriser där Sverige inte bedriver bilateralt utvecklingssamarbete såsom CAR, Pakistan och Sahel har den humanitära enheten arbetat aktivt för att föra in frågor såsom långsiktiga lösningar för människor på flykt, riskreducering och resiliens i nya regionala strategiunderlag för Asien och Afrika. I andra kontexter (Sahel) har samspel stärkts med andra aktörer såsom EU. Sidas humanitära arm bidrog till strategiunderlag för CSO-er som nu inkluderar skrivningar kring samspel med det humanitära.

Flexibel finansiering: Konkreta exempel på flexibel, innovativ och effektiv utvecklingsfinansiering som beaktar risk och resiliens på bilateral nivå är gemensamfinansiering av lokala resiliensprogram (Palestina och Somalia), stöd för katastrofriskreducering (dvs. tillämpning av Sendai-ramverket, t.ex. Palestina), stöd till innovativa metoder såsom sociala skyddsnät (Etiopien), stöd för långsiktiga lösningar för flyktingar och internflyktingar (Colombia), stöd till tidiga varningssystem (Somalia), stöd till organisationer som arbetar med både humanitärt och långsiktigt för att säkerställa flexibilitet och möjlighet att arbeta med både orsaker och effekter av en kris (DRK). Det finns även konkreta exempel på global/tematisk nivå, främst inom området miljö och klimat och Global Resilience Partnership, GRP)⁷⁸ där stöd för katastrofriskreducering (genomförande av Sendairamverket) som tidigare finansierats under det humanitära anslaget (Huairou Commission) nu stöds inom ramen för den globala strategin för miljö och klimatmässig hållbar utveckling. Det finns också andra erfarenheter inom ramen för den globala strategin för hållbar utveckling.

Dialog: Sida har också arbetat aktivt för att stärka samspel i dialog på lokal nivå. Ett exempel är DRK där man prioriterat stärkt samspel i dialog med givare, vilket bidragit till att den humanitära responsplanen synkroniserats med utvecklings-sidans UNDAF.

Lärande: För att bygga vidare på erfarenheter inom området utarbetades ett papper: "Designing Relief and Development to enhance impact and resiliens" som delats brett och mottagits väl inom Sida, av regeringskansliet och partnerorganisationer såsom FAO, ICRC m.fl. Även om väsentliga framsteg skett under året kan arbetet systematiseras. Stärkt samspel är därför ett uppdrag i verksamhetsplaneringen 2016-2018.

⁷⁶ såsom Afghanistan, Colombia, DRK, Etiopien, Jemen, Myanmar, Mali, Burkina Faso, Palestina, Somalia, Sudan, Sydsudan, Syrien och Ukraina.

⁷⁷ OECD/DAC System Analysis

⁷⁸ Samarbete mellan USAID, Rockefeller Foundation och Sida.

5. Lärdomar och rekommendationer

Lärdomar och slutsatser från det humanitära biståndet relaterar till utvärderingen av Sidas humanitära bistånd 2011-2014⁷⁹ och rekommendationer som framkommit inom ramen för högnivåpanelen för humanitär finansiering - det s.k. stora handslaget (Grand Bargain).

Syftet med den humanitära **utvärderingen** var att dokumentera om målen i den humanitära strategin hade uppfyllts. Utvärderingen konstaterade att Sida var en ledande humanitär givare inte bara på grund utav stort humanitärt bistånd utan också på grund utav tillämpningen av GHD-principerna (som strategin utgår ifrån) samt stärkande av det humanitära systemet. Enligt utvärderingen hade Sida arbetat hårt för att genomföra alla mål och de två perspektiven i strategin. Stora förändringar hade skett både vad gäller personalresurser och arbetsmetoder (ny allokeringsmodell, nytt insatshanteringssystem, fleråriga avtal och ökat fokus på resiliens inom utvecklingssamarbetet) som påverkat strategi genomförandet. En viktig faktor för att Sida nått så långt med mindre personalresurser än andra ledande givare var personalens kapacitet och vilja att ständigt förbättra det humanitära arbetet. För att ytterligare förbättra arbetsmetoder föreslog utvärderingen att systematisera uppföljning av humanitära partnerorganisationers arbete i fält, bedöma partnerorganisationers komparativa fördelar inom olika områden, främja metodstödorganisationers arbete, stärka integrering av jämställdhet och skydd samt förfina checklista för kvalitetssäkring av humanitära insatser.

Utvärderingen föreslog också likt det s.k. ”**stora handslaget**” att stärka lokal kapacitet, öka kontantbaserat stöd och öka flerårig humanitär finansiering. Andra rekommendationer som framkom inom finansieringspanelen relevant för Sida var att förenkla/harmonisera rapporteringskrav, öka finansiell transparens samt stärka samspel mellan humanitärt och utveckling. För att svara upp mot dessa rekommendationer, har Sida för avsikt att bland annat:

- Se över möjligheterna att ytterligare öka flerårig finansiering särskilt i utdragna kriser under de kommande åren, samtidigt som full flexibilitet måste vidmakthållas för att hantera oförutsägbara kriser.
- Titta på nya sätt att nå fler lokala aktörer inom det humanitära biståndet, b.la. genom att driva att lokala aktörer också skall kunna representeras i humanitära landteam och inom ramen för humanitära landfonder.
- Öka uppföljning av obundet kontantbaserat stöd och uppmuntra partnerorganisationer att använda denna modalitet i enlighet med finansieringspanelens rekommendationer.
- Verka för att förenkla/harmonisera rapportering med andra givare.
- Fortsatt stärka samspel mellan humanitärt bistånd och utvecklingssamarbetet.
- Publicera årlig global behovsbedömning i tillägg till humanitära landanalyser.

5.1 Rekommendationer för kommande strategi

Sammanfattningsvis är det flera frågor i nuvarande strategi som fortsatt är relevanta även inför nästa strategiperiod såsom att stärka det humanitära systemets behovsbedömningskapacitet, integrera jämställdhet och skydd, stärka respekt för internationell humanitär rätt och humanitära principer, stärka lokal kapacitet och öka drabbades deltagande, stärka lärande och innovationer samt stärka resiliens och samspel med utvecklingssamarbetet.

Inför en ny strategi krävs dock uppdatering inom flera områden såsom: att inom jämställdhet synkronisera med övrig styrning (regleringsbrevsuppdrag kring fullständig jämställdhetsintegration och den feministiska utrikespolitiken) och reflektera över ambitionsnivåhöjning inom det humanitära toppmötet relaterat till egenmakt, mänskliga rättigheter och SRHR; inom internationell humanitär rätt och humanitära principer att tydliggöra skrivningar och inkludera specifika tematiska fokusområden samt vad gäller modaliteter att tydliggöra att det finns olika modaliteter för humanitärt bistånd och att kontantbaserat stöd är en viktig modalitet. Sida ser fram emot att bidra till framtagandet av en ny humanitär strategi som bygger vidare på ovan erfarenheter och rekommendationer inom ramen för en tydlig process i enlighet med riktlinjer för framtagande av nya strategier.

⁷⁹ Evaluation of Sidas humanitarian assistance, Final synthesis report, InDevelop, December 2015, <http://www.sida.se/contentassets/6d87558c454a4954a35591bd1ff65ea2/f1959102-482d-438b-8bcb-763ac6ef9083.pdf>